

Aloite ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkojen ja vaihtoehtoisten asumisratkaisujen kehittämiseksi Pirkanmaan hyvinvointialueella (Pirha)

Pirkanmaan hyvinvointialueella on pula yhteisöllisen palveluasumisen sekä ympärivuorokautisen palveluasumisen paikoista, ja laki edellyttää laitospaikkojen purkamista vuoden 2027 loppuun mennessä. Samalla laki asettaa vaatimuksia tiloille, joita saa käyttää ikääntyneiden yhteisöllisessä palveluasumisessa.

Väestön ikääntyminen ja palvelutarpeen kasvaminen hoiva- ja asumispalveluissa samalla kun paikkoja vähennetään, on huolestuttava kehitys. Paineet kotihoidon puolella kasvavat, joten myös omaisiaan hoitavien tueksi on saatava kuntouttavia lyhytaikaisen hoidon paikkoja.

Pirhan on pystyttävä vastaamaan ikääntyneiden tarpeisiin luoden kustannustehokkaita ja inhimillisiä vaihtoehtoja perinteisille palveluasumisen ratkaisuille.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Pirkanmaan hyvinvointialue laatii kattavan suunnitelman ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkojen tilanteen parantamiseksi ja vaihtoehtoisten, monimuotoisten asumisratkaisujen kehittämiseksi huomioiden erityisesti seuraavat toimenpiteet:

1. Kartoitetaan nykyisten tilojen ja resurssien käyttöä ja mahdollisuuksia tehostaa käyttöä, sekä mahdollisuuksia hyödyntää väliaikaisratkaisuja. Huomioon on otettava niin ympärivuorokautisen kuin kevyemmän palveluasumisen tarpeet mukaan lukien koti- ja omaishoidon piirissä olevien asiakkaiden kuntoutusjaksopaikat.
2. Laaditaan (investointi)suunnitelma uusien palveluasumisen yksiköiden rakentamiseksi ja nykyisten tilojen peruskorjaamiseksi. Selvitetään myös mahdollisuudet tehdä yhteistyötä yksityisten toimijoiden kanssa uusien palveluasumisen yksiköiden rakentamisessa tai olemassa olevien tilojen hyödyntämisessä.
3. Varmistetaan henkilöstön saatavuus mm. koulutuksen ja houkuttelevien työolosuhteiden (esim. joustavat työajat ja urakehitysmahdollisuudet) avulla.
4. Kehitetään ja pilotoidaan perheasumisen malleja; selvitetään, onko mahdollista ja pidemmän päälle kannattavaa tarjota perheille taloudellista tukea ja/tai palvelupaketteja vapaaehtoisten perheiden houkuttelemiseksi.
5. Kehitetään yhteisöllisten asumisen malleja ja senioriyhteisöjä sekä mahdollisuuksia yhdistää näitä joustaviin hoivapalveluihin ja huomioida resurssien jakaminen. Tällaiset mallit saattaisivat tarjota vaihtoehdon perinteiselle palveluasumiselle ja mahdollistaa ikääntyneiden sosiaalisen elämän rikastumisen.
6. Selvitetään ja pilotoidaan sukupolvien välisen asumisen malleja, joissa esimerkiksi opiskelijat, nuoret aikuiset tai muut asukkaat asuisivat samassa yksikössä ikääntyneiden kanssa. Tämä voisi lisätä sosiaalista kanssakäymistä ikääntyneiden ja muiden ikäryhmien välillä. Nuorempi asukas voisi esimerkiksi maksaa alhaisempaa vuokraa vastineeksi siitä, että tarjoaa apua käytännön asioissa ja asioinneissa ikääntyneille asukkaille.

7. Vahvistetaan vapaaehtoistoimintaa ja yhteisöllisten verkostojen toimintaa. Pirhan tulee tehdä yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden ja järjestöjen kanssa, jotka voivat auttaa perheasumisen mallien kehittämisessä ja tuen tarjoamisessa perheille.

8. Kartoitetaan älytekniikan ja digitaalisten ratkaisujen hyödyntämismahdollisuuksia ikääntyneiden itsenäisen asumisen tukemiseksi.

9. Pyritään Pirhan taholta vaikuttamaan lainsäädäntöön (saamaan aikaan muutos lainsäädännössä) siten, että siirtymäaika laitospaikkojen purkamiselle pidennetään ja tilavaatimuksia joustavoitetaan (esim. siten, että vanhoja laitospaikkoja voidaan väliaikaisesti käyttää yhteisöllisen palveluasumisen tarpeisiin, kunnes uudet tilat valmistuvat), ja yhteisöllisen palveluasumisen tilojen vaatimuksia muutetaan alueelliset ja taloudelliset realiteetit huomioon ottaen. Hyvinvointialueiden tulisi myös voida kehittää ja rahoittaa erilaisia asumismuotoja, kuten yhteisöllisiä asumisyksiköitä ja sukupolvien välisiä asumismalleja.

10. Osallistetaan asukkaat ja omaiset samoin kuin vanhus- ja vammaisneuvosto palveluasumisen kehittämiseen. Pirhan tulee viestiä avoimesti ja selkeästi alueen asukkaille palveluasumisen tilanteesta ja suunnitelluista toimenpiteistä.

15.9.2025

Keskustan aluevaltuustoryhmä